

A MAGYAR METEOROLÓGIAI TÁRSASÁG HÍREI

Rovatvezető: Maller Aranka

Rendezvényeink 2006. április 1-június 30 között

Előadó ülések, rendezvények:

Május 25.

a Magyar Meteorológiai Társaság Tisztújító Közgyűlése.

Program:

- 14.00 A Közgyűlés összehívása
A határozatképesség megállapítása
- 14.05 Tudományos előadás:
Dr. Matyasovszky István: Éghajlat, éghajlatváltozás és ingadozás: statisztikai módszerek
- 14.35
- A Közgyűlés megnyitása
 - Közhasznúsági jelentés
Fűtőkári beszámoló
Az Ellenőrző Bizottság jelentése
 - Vita
 - Tagfelvétel (Felvett tagok: Szabó Péter, Tóth Zoltán)
 - A 2006. évi társasági díjak átadása
 - Tisztújítás
 - A Közgyűlés bezárása

Június 1.

- *Mészáros Róbert* (a 2005. évi Róna díjas): *Az ózon terjedésének és ülepedésének modellezése*
(a Róna Zsigmond Ifjúsági Kör rendezvénye)

A 2006. évi TÁRSASÁGI DÍJAKKAL kitüntetettek névsora

STEINER LAJOS EMLÉKÉREM

Haszpra László

SZAKIRODALMI NÍVÓDÍJ

Matyasovszky István: Statisztikus klimatológia. Idősorok elemzése.

RÓNA ZSIGMOND ALAPÍTVÁNY 2005. ÉVI KAMATAI

Radics Kornélia

BERÉNYI DÉNES EMLÉKDÍJ

Galló Vilmos

Közhasznúsági jelentés a Magyar Meteorológiai Társaság 2005. évi tevékenységéről

Társaságunk a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény előírása szerint kérte a Fővárosi Bíróságtól nyilvántartásba vételét a közhasznú szervezetek közé. Az eljárás a Pk. 60. 443 ügyiratszámom befejeződött és Társaságunkat 1999. február 16.-án bejegyezték a közhasznú egyesületek közé.

Az MMT hatályos Alapszabálya értelmében az alábbi közhasznú tevékenységeket végzi:

- tudományos tevékenység, kutatás;
- nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés;
- kulturális örökség megóvása;
- környezetvédelem;
- euroatlanti integráció elősegítése.

A hatályos jogszabályok előírásai szerint a közhasznúsági jelentést az alábbiakban részletezzük:

1. Költségvetési támogatás felhasználása

Közvetlenül az állami költségvetésből támogatást nem kaptunk.

1.1 Egyéb támogatás

A NKÖM-től bértámogatásra 92e Ft-ot kaptunk.

1.2 Kapott közhasznú támogatások kimutatása:

Országos Meteorológiai Szolgálat jogi tagdíja 780e Ft, az

MH Meteorológiai Szolgálat jogi tagdíja 300e Ft, egyéb jogi tagdíjak 315e Ft. NCA pályázat működésre 500e Ft, nemzetközi tagdíjra 200e Ft.

2. A vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatás:

Társaságunk mérleg szerinti vagyona 2004-ban 9.814e Ft volt. A 2005-ös évet 1.877e Ft negatív eredménnyel zártuk, vagyonunk 2005 év végére 8.907e Ft-ra csökkent, amit állampapírokban, bankszámlán, illetve készpénzben tartunk. Rövid lejáratú kötelezettségünk növekedett az elmúlt évhez képest, mert év végén nagyobb összeget utaltak tévesen a bankszámlánkra, amit januárban visszautaltunk. Tárgyi eszközeink állománya nem változott, új beszerzésünk nem volt. Figyelembe véve az éves rendes értékcsökkenési leírást, a tárgyi eszközök nettó értéke 136e Ft.

3. Cél szerinti juttatások kimutatása:

2005 évben csak díjakra és könyvtulványokra költöttünk 198e Ft-ot.

4. Vezető tisztségviselőknek nyújtott juttatások:

Vezető tisztségviselőink nemcsak névlegesen, hanem ténylegesen társadalmi munkában látják el önként vállalt feladatukat, amelyért a beszámolási időszakban semmiféle juttatásban nem részesültek, még költségértériben sem.

5. Szakmai tevékenységünket a főtítkári beszámoló tartalmazza

Társaságunk működésének 81. évében a szakosztályok fokozatos aktivizálódásának, fiatal tagtársaink lelkes szervezőmunkájának és hagyományaink ápolásának lehettünk tanúi.

Az előadóülések száma lényegesen meghaladta az előző években megszokott mennyiséget. Ez főként a Nap- és Szélergia Szakosztály, valamint a Róna Zsigmond Ifjúsági Kör vezetésének munkáját dicséri. Nekik köszönhető, hogy a korábbi 10-12-vel szemben a beszámolási évben összesen 19 szakmai előadást hallgathattak meg tagtársaink. Nagyobb rendezvényt, konferenciát, vándorgyűlést nem tartottunk ugyan, mégis voltak olyan események, ahol több tagtársunk is szerepelt előadóval.

Immár hagyományosnak tekinthető, hogy Major György társelnökünk szervezésében előadóüléseken kísérhetjük figyelemmel a klímaváltozás kutatásának helyzetét. A februárban megtartott rendezvényen az MTA Meteorológiai Tudományos Bizottságának tagjai a hazai kutatóprogramokról, az éghajlatmodellezéssel kapcsolatos tervekről és a nemzetközi együttműködés helyzetéről számoltak be.

A Nap- és Szélergia Szakosztály az év során négy alkalommal tartott nyilvános szakosztályi ülést, ahol a megújuló energiafajták, azaz a nap- és szélergia magyarországi felhasználhatóságának kutatási eredményeiről számolt be 22 szerző összesen 12 szakmai előadáson. Igen öröndetes, hogy a meteorológia mellett a mérnöki és a közgazdasági tudományok képviselőit is sikerült megnyerni a rendezvények számára.

A tavalyi évben a Róna Zsigmond Ifjúsági Kör új vezetőséget választott. A két új vezető: Lőrinc Andrea elnök (az OMSZ munkatársa) és Kern Anikó titkár (az ELTE doktorjelöltje) a szakosztály alapításának idejét idéző lelkesedéssel és odaadással szervezték az Ifjúsági Kör üléseit. Egy-egy szakterület neves kutatójának meghívásával a szakosztály önképző-kör jellegét igyekeztek feleleveníteni. Apró figyelmességként süteménnyel és teával vendégelték meg az üléseket meglátogató tagtársainkat.

Hangulatos és sokak számára emlékezetes volt az a nyári nap, amikor az egykori tanítványok 90. születésnapján köszöntötték tiszteleti tagunkat, az ELTE Meteorológiai Tanszék egykori vezetőjét, Dr. Dobosi Zoltán nyugalmazott egyetemi tanárt. Mika János tagtársunk szervezésében három szakmai előadás is elhangzott azokról a szakterületekről, ahol a professzor úr legfontosabb tudományos eredményeit elérte.

A magyar felsőoktatás egészét érintő átalakulás, a „Bolognai folyamat” néven ismertté vált kétszintű képzés bevezetése érzékenyen érinti a meteorológus felsőoktatást is, ezért évzáró ülésünk három előadója: Czelnai Rudolf, Lőrinc Andrea és Bartholy Judit a múlt tapasztalatait, a jelen helyzetet és a jövőképet igyekezett összefoglalni.

Ugyancsak az évzáró ülésen hallgathattuk meg Simon Antal társelnökünk összeállítását neves elődeink, meteorológijával foglalkozó ismert személyiségek életútjáról. Saj-

nos azóta tudjuk, hogy a mindig emlékezetes évfordulós előadások sorában Tóni barátunktól ez volt az utolsó.

Az egyedi szervezésű rendezvények mellett több alkalommal is kapcsolódtunk szakmai események megszervezéséhez. A 2005. évi Meteorológiai Világnapon „Időjárás, éghajlat, víz és a fenntartható fejlődés” címmel Bartholy Judit egyetemi tanár tartott előadást. A Társaságunk közreműködésével megtartott rendezvényen adta át szokás szerint a környezetvédelmi és vízügyi miniszter a Schenzl Guido-díjakat és a Pro Meteorológia Emlékplaketteket, amelyeknek az odaítélése előtt ebben az évben is kikérték elnökünk véleményét.

Néhány szót az egyesületi életéről általában. A tagtoborzó tevékenység tavaly is sikeres volt, így biztosítva látszik Társaságunk fennmaradása.

Az OMSZ-szel közösen kiadott folyóiratunkat, a Légkört továbbra is ingyenes ellátmányként tudjuk eljuttatni tagtársainkhoz. Ebben nagy segítséget jelentenek intézményi összekötőink az OMSZ-nél és az ELTE-n. Az ő közreműködésükkel tudjuk megtakarítani az egyre tetemesebb postai költségeket. Elnökünk fáradhatatlan főszerkesztői munkája mellett a Légkör évek óta rangos magyar nyelvű szakmai fóruma a meteorológiának.

Májusi közgyűlésünkön hagyományainknak megfelelően szakmai kitüntetéseinket adtuk át: a Steiner Lajos-emlékérmet, a Szakirodalmi Nívódíjat, a Berényi Dénes emléklapot és a Róna Zsigmond Alapítvány kamatait.

Külső kapcsolatainkról. Egyszerű nagyobb aggodalommal figyeljük azt a folyamatot, amely során a jelek szerint sem a MTESZ új elnöke, sem új főigazgatója nem tudta tartósan konszolidálni a szövetség működését. A MTESZ nem hogy tagszervezeteinek nem tud segítségére lenni, de a szövetségi vagyont sem tudta megvédeni, és peres eljárásba keveredett egyes tagszervezeteivel. Reméljük, hamarosan sikerül úrrá lenni a gazdasági és működési nehézségeken, és megjelennek a stabilizálódás jelei.

Lejárt elnökünk két éves megbízatása az Európai Meteorológiai Társaság (EMS) Egyesületi Bizottságának (Society Council) választott tagjaként. Köszönjük aktívan munkáját.

Az OMSZ elnökének felmentése, a miniszteri biztos tevékenysége és az új elnök kinevezése szerencsére nem érintette a Szolgálat és Társaságunk kapcsolatait, sőt, Dunkel Zoltán elnök úr személyes látogatás alkalmával erősítette meg együttműködési szándékát. A kinevezése utáni hetekben megtartott látogatásra Bozó László általános és Buránszkiné Sallai Márta szakmai elnökhelyettes is elkísérte.

Ugyancsak a kapcsolatok további ápolásáról nyilatkozott a Magyar Honvédség Meteorológiai Szolgálatának új parancsnoka, Horváth Csaba alezredes.

Társaságunk működésének 81. éve összességében aktív egyesületi munkával telt, és az év végén bizakodva néztünk a tisztújítást hozó új év elé.

Ahogy az az Ellenőző Bizottság jelentéséből is kiderül, Társaságunk gazdálkodása 2005-ben sem mutatott javuló mérleget. Igyekszünk ugyan a lehető legtöbb módon takarékoskodni, intézményi összekötőinket felhasználni példá-

ul a postaköltség és a tagdíj befizetéséhez kapcsolódó bankköltség csökkentésére, a számítógépes világháló használata meghívóink terjesztésére, a korábban felhalmozott tartalék fogyása mégsem volt megállítható. Egyéni tagjaink tagdíjfizetési morálja összességében kielégítő, és tevékenységünkhöz továbbra is komoly hozzájárulást jelent két jogi személyiségű tagunk, az Országos Meteorológiai Szolgálat és a Magyar Honvédség Meteorológiai Szolgálatának támogatása, az évet ismét hiánnyal zártuk. Ez ugyan fedezhető a tartalékokból, a gazdasági csődöt viszont csak a bevételek növelésével, elsősorban új rendezvények szervezésével tudjuk majd elkerülni.

Az MMT hatályos Alapszabálya értelmében az alábbi közhasznú tevékenységeket végzi:

- tudományos tevékenység, kutatás;
- nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés;
- kulturális örökség megóvása;
- környezetvédelem;
- euroatlanti integráció elősegítése.

A hatályos jogszabályok előírásai szerint a közhasznúsági jelentést az alábbiakban részletezzük:

Társaságunk közhasznú szervezetként működik. Ennek jegyében

- Tudományos tevékenységet folytattunk, szakmai rendezvényeket és előadást rendeztünk.
- Nevelési, oktatási, képességfejlesztési munkát végeztünk, előadást hallgattunk meg fiatal tagtársainkat, és ifjúsági szakosztályunk önképzőkori üléseket szerveztünk.
- Ismeretterjesztő tevékenységet végeztünk a Légek című egyetlen magyar nyelvű szakmai folyóirat szerkesztésében és terjesztésében való közreműködéssel.
- Szolgáltuk kulturális örökségünk megóvását, ápoltuk elődeink emlékét, az aktuális évfordulók kapcsán Simon Antal társelnökünk fáradhatatlan munkájának köszönhetően rendszeresen megemlékeztünk híres magyar meteorológusok szakmai tevékenységéről, az országos szervezetek előtt kezdeményeztük nagyjaink emlékhelyeinek védetté nyilvánítását. Tudománytörténeti Bizottságunk tagjainak javaslatára tovább bővült az OMSZ Meteorológiai Múzeuma. Simon Antal és Mezősi Miklós áldozatos munkája nyomán az OMSZ Székház felújítási munkáinak befejezése után a kiállított műtárgyak rendezés és takarítás után visszakérültek a tárlókba.
- Környezetvédelmi tevékenységünk keretében előadást tartottunk a meteorológia, az éghajlat és a megújuló energiaforrások felhasználásának aktuális szakmai kérdéseiről, előadókat hívtunk más szakterületek képviselői közül is, hogy közösen vitathassuk meg az aktuális szakmai kérdéseket.

6. Számviteli beszámoló:

Statisztikai számjel: 19815826-9112-529-41

A szervezet megnevezése: *Magyar Meteorológiai Társaság*

A szervezet címe: *1027 Budapest, Fő u 68.*

KETTŐS KÖNYVVITELT VEZETŐ EGYÉB SZERVEZETEK KÖZHASZNÚ EGYSZERŰSÍTETT ÉVES BESZÁMOLÓJÁNAK MÉRLEGE 2005. ÉV

adatok E Ft-ban

Sor-szám	A tétel megnevezése	Előző év	Tárgyév
1.	A. Befektetett eszközök	297	136
2.	I. IMMATERIÁLIS JAVAK	0	0
3.	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	297	136
4.	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	0	0
5.	IV. BEFEKTETETT ESZKÖZÖK ÉRTÉKHELYESBÍTÉSE	0	0
6.	B. Forgóeszközök	9.814	9.309
7.	I. KÉSZLETEK	0	2
8.	II. KÖVETELÉSEK	0	400
9.	III. ÉRTÉKPAPIROK	8.990	7.059
10.	IV. PÉNZESZKÖZÖK	824	1.848
11.	C. Aktív időbeli elhatárolások	529	282
12.	ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK) ÖSSZESEN	10.640	9.727
13.	D. Saját tőke	8.645	6.689
14.	I. INDULÓ TŐKE/JEGYZETT TŐKE	1.042	1.042
15.	II. TŐKEVÁLTOZÁS/EREDMÉNY	9.786	7.524
16.	III. LEKÖTÖTT TARTALÉK	0	0
17.	IV. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK	0	0
18.	V. TÁRGYÉVI EREDMÉNY ALAPTEVÉKENYSÉGBŐL (KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGBŐL)	-2.183	-1.877
19.	VI. TÁRGYÉVI EREDMÉNY VÁLLALKOZÁSI TEVÉKENYSÉGBŐL	0	0
20.	C. Céltartalék	0	0
21.	E. Kötelezettségek	1.355	3.038
22.	I. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	1.174	1.222
23.	II. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	181	1.816
24.	G. Passzív időbeli elhatárolások	6	400
25.	FORRÁSOK (PASSZÍVÁK) ÖSSZESEN	10.640	9.727

A beszámolót Pusztainé H. Magdolna bejegyzett mérlegképes könyvelő készítette.

Nyilvántartási száma: PM 168451

A mérleg könyvvizsgálattal nincs aláíratva.

KETTŐS KÖNYVVITELT VEZETŐ EGYÉB SZERVEZETEK KÖZHASZNÚ EGYSZERŰSÍTETT ÉVES BESZÁMOLÓJÁNAK EREDMÉNYKIMUTATÁSA 2005 ÉV

Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év	Tárgyév
1.	A. Összes közhasznú tevékenység bevétele	3.390	4.290
2.	1. Közhasznú célra, működésre kapott támogatás	357	329
3.	a) alapítótól	–	–
4.	b) központi költségvetésből	–	–
5.	c) helyi önkormányzattól	–	–
6.	d) egyéb, ebből 1%	357	329
7.	2. Pályázati úton elnyert támogatás	95	700
8.	3. Közhasznú tevékenységből származó bevétel	924	559
9.	4. Tagdíjból származó bevétel (egyéni és jogi)	1.181	1.704
10.	5. Egyéb bevételek	833	998
11.	B. Vállalkozási tevékenység bevétele	0	0
12.	C. Összes bevétel	3.390	4.290
13.	D. Közhasznú tevékenység ek ráfordításai	5.573	6.167
14.	1. Anyagjellegű ráfordítások	47	85
15.	2. Személyi jellegű ráfordítások	2.386	3.637
16.	3. Értéksökkenési leírás	180	169
17.	4. Egyéb ráfordítások	2.854	2.197
18.	5. Pénzügyi műveletek ráfordításai	106	79
19.	6. Rendkívüli ráfordítások	–	–
20.	E. Vállalkozási tevékenység ráfordításai	0	0
21.	1. Anyagjellegű ráfordítások	–	–
22.	2. Személyi jellegű ráfordítások	–	–
23.	3. Értéksökkenési leírás	–	–
24.	4. Egyéb ráfordítások	–	–
25.	5. Pénzügyi műveletek ráfordításai	–	–
26.	6. Rendkívüli ráfordítások	–	–
27.	F. Összes ráfordítás	5.573	6.167
28.	G. Adózás előtti eredmény	-2.183	-1.877
29.	H. Adófizetési kötelezettség	0	0
30.	I. Tárgyévi vállalkozási eredmény	0	0
31.	J. Tárgyévi közhasznú eredmény	-2.183	-1.877

adatok E Ft-ban

Tájékoztató adatok (E Ft-ban)

MEGNEVEZÉS	ÖSSZEG
A. Személyi jellegű ráfordítások	3.637
1. Bérköltség	1.865
ebből: – megbízási díjak	165
– tiszteletdíjak	0
2. Személyi jellegű egyéb kifizetések	944
3. Bérjárulékok	663
B. A szervezet által nyújtott támogatások	0
ebből: A korm.rend. 16.§(5) bekezdése szerint kötelezettségként elszámolt és továbbutalt, illetve átadott támogatás	0

7. Az Ellenőrző Bizottság jelentése

Az ülésen a EB a vizsgált 2005. évről a szokásos évi ellenőrzést a már gazdaságilag lezárt adatok alapján vizsgálta az MMT Titkárságán.

A taglétszám 2005. december 31-én 403 fő volt (35 új belépő, 23 törölve, meghalt 6). A tagdíj befizetés megfelelő volt, utolsó felszólítást 16 fő kapott. Az egyéni tagdíjbevétele az összes bevételnek közel 8%-át teszi ki.

A Társaság gazdálkodását illetően: a tárgyévi gazdálkodás 1.877e Ft hiánnyal zárult. Ez kb. 300e Ft-tal kisebb az előző évinél de várható volt, mivel tárgyévben bevételt jelentő rendezvény nem adódott.

Bevételi oldalon a jogi tagdíj és az NCA pályázati összeg, csökkent a kamat, az egyéni tagdíj és a bértámogatás.

A működési költségek közül mint várható volt, az anyag- és szolgáltatási tételek emelkedtek. Viszont a kiadási oldalt két évi EMS tagdíj terheli, a 2006. évi is előre ki lett fizetve. Az 1.877e Ft hiány a korábbi évek tartalékából fedezhető volt, de így a gondos gazdálkodás mellett is fogy a vagyon. (Részletes kimutatás alább.)

Az MMT szakmai tevékenysége az előző évekhez hasonlóan alakult, megfelelt az Alapszabályban lefektetett elveknek. A központi rendezvényeket a főtitkári beszámoló értékelte, emellett aktívan működik továbbra is a Róna Zsigmond Kör.

Az EB a könyvelési bizonylatokat és a leltári nyilván tartást rendben levőnek találta.

Bevételek:	2004 tény	2005 terv	2005 tény	2006 terv
<i>Működés:</i>				
Egyéni tagdíj	401	350	309	500
Jogi tagdíj	780	1.000	1.395	1.300
SZJA 1%	357	350	329	350
MTESZ támogatás	0	0	0	0
Mecenatúra tám. működésre	0	500	500	500
NKÖM bértámogatás	157	157	92	157
Mecenatúra tám. tagdíjra	95	0	200	0
Kamat	833	500	578	400
Egyéb KH bevétel	537	2.000	887	2.000
<i>Működés összesen:</i>	<i>3.160</i>	<i>4.857</i>	<i>4.290</i>	<i>5.207</i>
<i>Rendezvény</i>	<i>230</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>750</i>
Összes bevétel:	3.390	4.857	4.290	5.957

Kiadások:	2004 tény	2005 terv	2005 tény	2006 terv
<i>Működés</i>				
anyag ktg.	46	100	85	100
posta	274	300	465	400
pénzügyi, számviteli szolg.	440	440	0	520
egyéb szolg.ktg.	105	150	192	192
belf.kiküld.	6	10	0	20
bér	1.776	2.041	1.865	1.920
bérfjárulékok	610	650	635	640
megbízási díj	0	0	165	0
megb.díj járuléka	0	0	28	0
könyvtalványok, díjak	220	200	198	200
utazási támogatás	270	0	0	0
reprezentáció	30	40	28	40
étk. ktg.tér.	42	48	46	72
BKV bérlet	0	0	64	75
ÉCS	180	200	169	100
MTESZ tagdíj m ²	682	1.000	800	750
bank ktg.	106	120	79	80
egyebek	396	130	273	150
EMS tagdíj	90	100	191	0
nem visszaig. ÁFA	0	0	306	0
<i>Összes működési ktg.</i>	<i>5.273</i>	<i>5.539</i>	<i>6.167</i>	<i>5.257</i>
<i>Rendezvényi kiadások</i>	<i>300</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>700</i>
Összes kiadás	5.573	5.539	6.167	5.957
<i>Működési eredmény:</i>	<i>-2.113</i>	<i>-682</i>	<i>-1.877</i>	<i>-50</i>
<i>Rendezvényi eredmény:</i>	<i>-70</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>50</i>
Tárgyévi összeredmény:	-2.183	-682	-1.877	0

8. Jelen közhasznúsági jelentést az MMT Közgyűlése 2006. május 25.-én elfogadta.

*

A Magyar Meteorológiai Társaság 2006. évi tisztújító közgyűlésén megválasztott új vezetőség

Tiszteletbeli elnök: Szász Gábor

Elnök: Major György

Társelnökök: Ambrózy Pál

Dunkel Zoltán

Főtitkár: Gyuró György

Titkárok: Maller Aranka

Zemankovicsné Hunkár Márta

Szerkesztő: Tünczer Tibor

Jegyző: Pusztainé H. Magdolna

Tudományos Tanács:

Antal Emánuel

Bartholy Judit

Bozó László

Götz Gusztáv

Tóth Pál

Mészáros Ernő

Probáld Ferenc

Szepesi Dezső

Haszpra László

Weidinger Tamás

Ellenőrző Bizottság:

elnök: Gajzágó László

tagok: Buránszkiné Sallai Márta

Hirling György

Horányi András

Fegyelmi Bizottság:

elnök: Sándor Valéria

tagok: Tar Károly

Tölgyesi László

Tudománytörténeti Bizottság:

elnök: Mezősi Miklós

tagok: Bodolai Istvánné

Bereczky László

Választmány: Ács Ferenc

Bálint Gábor

Bóna Márta

Domonkos Péter

Faragó Tibor

Geresdi István

Homokiné Ujváry Katalin
 Horváth Ákos
 Horváth Csaba
 Ihász István
 Ináncsi László
 Károssy Csaba
 Kerényi Judit
 Kapitány Ervinné
 Lőrincz Andrea
 Makra László
 Mersich Iván
 Mika János
 Nagy Sándor
 Práger Tamás
 Szalai Sándor
 Szegedi Sándor
 Tóth Róbert
 Tőkei László
 Varga Miklós
 Varga Zoltán
 Vig Péter

Tóth Zoltán
 Unger János
 Wantuchné Dobi Ildikó

Választmányi póttagok:

Rimócziné P.A.
 Varga László
 Zsoldos Erzsébet
 Wantuch Ferenc

Tiszteleti tagok:

Barát József
 Bodolai Istvánné
 Czelnai Rudolf
 Dobosi Zoltán
 Hallamáné Lépp Ildikó
 Justyák János
 Kéri Menyhért
 Kőrösi György
 Koppány György
 Szász Gábor
 Vissy Károl

OLVASTUK...

Gyorsul a grönlendi jég olvadása

A grönlendi gleccserek, amelyek az utolsó jégkorszak vége óta lomhán vánszorognak az óceán felé, az utóbbi években felgyorsultak. Egyre több jéghegy szakad le róluk, amelyek elolvadva hozzájárulnak a világtenger további szintemelkedéséhez. A globális felmelegedés következtében bolygónk minden részén megfigyelhető a tengeri és a szárazföldi jégtakaró visszahúzódása. A folyamat nem kíméli sem a magashegységek gleccsereit, sem a grönlendi jégárakat.

Grönland Földünk legnagyobb szigete, közel 20 magyarországnyi (1 833 900 négyzetkilométer) összefüggő jégtakaróval rendelkezik, amely 2.85 millió köbkilométer jeget zár magába. Ha ez a hatalmas mennyiség elolvadna, 7 méterrel emelné meg a világtenger szintjét. Az utóbbi években több tudományos kutatás is foglalkozott a grönlendi jéggel. Ezek megállapították, hogy miközben a jégmező a peremvidéken fogyatkozik, addig a sziget középső részén és az 1500 m feletti régiókban vastagodik a sziget jégtakarója. A napokban újabb eredményt közöltek Eric Rignot (JPL) és Pannir Kanagaratnam (Kansas Egyetem) kutatók a Science-ben. Méréseik szerint a grönlendi gleccserek egyre nagyobb sebességgel haladnak a tenger felé. Akad olyan, amely évente 14 kilométert is megtesz. A kutatók 30 grönlendi gleccser mozgását vizsgálták műholdas adatokat felhasználva. A legjelentősebb sebességnövekedést a sziget déli részének jégárainál

tapasztalták. Kutatásuk azt is alátámasztotta, hogy a jégtakaró bizonyos részei időnként valóban vastagabbá válnak. A sziget középső részén 2003-ban 78 köbkilométerrel gyarapodott a jég, melyet a hó megnövekedett mennyisége okozott. Ugyanakkor ez az időszakos növekedés sem tudja ellensúlyozni a jégmező peremvidéken megfigyelhető olvadást. Számításaik szerint Grönland 220 köbkilométernyi jeget veszít évente. Ez éppen kétszer akkora mennyiség, mint egy évtizeddel ezelőtt.

Az olvadás következtében a gleccserek talpazata síkosabbá válik és a jégárak mozgása felgyorsul. Ennek következtében egyre több jéghegy szakad le róluk a partokon (ún. borjadzás), melyek elolvadva hozzájárulnak a világtenger szintemelkedéséhez. A kutatók szerint Grönland déli részén a felszíni hőmérséklet emelkedése, míg az északon az ideáramló melegebb légtömegek okozzák a gleccserek sebességnövekedését. Az elmúlt 20 évben a levegő hőmérséklete a sziget délkeleti részén 3 fokkal emelkedett és 2350-re akár 8 fokkal is magasabb lehet az átlaghőmérséklet.

A kutatást műholdradar-interferometriás módszerrel végezték, felhasználva az ESA ERS-1, ERS-2 és Envisat holdjainak, valamint a kanadai Radarsat-1 mesterséges holdnak különböző időpontokban, hosszú éveken át rendszeresen gyűjtött adatait.

Úrkaleidoszkóp XX. évfolyam, 3. szám

Közreadta: H. Bóna Márta